

audzēti graudaugi vai, ņemot vērā ES Zaļo kursu, – meži. Tāpat pastāv risks, ka šādas zemes izpirks spekulatīvais kapitāls. “Valsts apdzīvotība un drošība pašreizējos sarežģītajos ģeopolitiskajos apstākļos ir būtisks arguments, tāpēc visu nevar vērtēt tikai no peļņas apmēra par vienu litru piena,” tā R. Feldmanis. Savukārt M. Feldmane norādīja, ka Polijā un arī Igaunijā mazie piena piegādātāji bija, ir un arī būs. “Jautājums, kāda ir šo valstu politika attiecībā uz ģimenes saimniecību saglabāšanu laukos, un šī pieredze būtu jāizvērtē arī Latvijas politiķiem,” tā M. Feldmane.

Eiropā aug, bet Latvijā krīt

Trauksmi mazajiem piena piegādātājiem rada arī svaigpiena iepirkuma vidējās cenas tendences Eiropas Savienībā un Latvijā. Proti, ES vidēji svaigpiena vidējā cena jau pakāpusies līdz 0,572

centiem par litru, bet Latvijā tā pēdējos četros mēnešos sākusi sarukt un jau noslīdējusi zemāk par 0,5 centiem par litru. “Mazām saimniecībām maksā mazāku piena cenu, tuvojoties 38 centiem par svaigpiena litru jeb par 1/3 mazāk nekā ir augstākā cena – 55 centi par svaigpiena litru,” skaidroja R. Feldmanis. Viņaprāt, mazām saimniecībām nav tirgus spēka – viņus piena pārstrādātājiem pa vienam vieglāk ignorēt, bet lieliem tieši otrādi – labāk piemaksāt prēmiju, jo tie nodrošina apjomu. “Tādu darbību rezultātā var būt pat tā, ka cenu starpība ir ne tikai apjoma mēroga ekonomiskais efekts, bet arī daļēji lielajiem maksā vairāk uz mazo rēķina. Varbūt tas ir labi, ka Latvijā ražos pienu vairākas lielās saimniecības un mazo saimniecību nebūs vispār?” retoriski jautāja R. Feldmanis. Savukārt LPKS *Viļāni* valdes priekšsēdētāja Aija Kiserovska atgādināja, ka

svaigpiens jau nav tikai šķidrums, tā ir vērtīga bioloģiskās izcelsmes stratēģiska viela, jo no tās var ražot krējumu, sviestu, sieru, jogurtu un daudzus citus produktus. “Piena izejviela rada multiplikatoru vismaz 2–3 reizes, tāpēc ir būtiska vērtīgās izejvielas pārstrāde,” uzsvēra R. Feldmanis. A. Kiserovska pieļāva, ka piena pārstrādes uzņēmumiem ir sava politika, proti – ja zina, ka rīt būs dārgāk nekā šodien, tad tie pērk šodien, ja zina, ka rīt būs lētāk, tad šodien pērk, cik vien iespējams mazāk, vienlaikus to pašu piena pulveri, kuram ir garš derīguma termiņš (atšķirībā no piena), var ražot noliktavai, kuru iztukšos, kad būs augstākas cenas.

Patērētājs izvēlas lētāko

Karstajā diskusijā piena kooperatīvu vadītāju vidū domas virmoja par piena un tā produktu cenām veikalos. ☹